

Transport w handlu zagranicznym

prof. PŁ dr hab. inż. Andrzej Szymonik

www.gen-prof.pl

2017/2018

Plan:

- 1. Gestia transportowa**
- 2. Formuły dostawy Incoterms[®] 2010**
- 3. Ubezpieczenia transportu międzynarodowego**
- 4. Rozliczenia finansowe**

1. Gestia transportowa

Gestia transportowa - istota

- Gestia transportowa są to prawa i obowiązki organizacji transportu towar a także uiszczenia opłaty za przewóz.**
- Z kontraktu podpisanego przez zainteresowane strony powinno wynikać kto wybiera rodzaj transportu, trasę przewozu, przewoźnika i spedytora oraz jaki jest termin odbioru przesyłki bądź też jej dostawy.**
- Decyzja o gestii transportowej jest w rękach partnerów handlowych – sprzedającego i kupującego towar.**

Sprzedający proponuje swoje rozwiązanie transportowe - wpływ na:

- odprawę eksportową;**
- miejsce załadunku;**
- rodzaj transportu środki transportu:
kolejowy, kołowo-drogowy, lotniczy, wodny
śródlądowy, morski, multimodalny,
intermodalny, kombinowany, specjalny
(gąsienicowy, poduszkowy);**

cd. Sprzedający proponuje swoje rozwiązanie transportowe - wpływ na:

- trasę przewozu;**
- dobór podwykonawców (spedytora, armatora, przewoźnika);**
- organizację transportu do miejsca wskazanego;**
- miejsce wyładunku;**
- termin dostawy;**
- ubezpieczenie ładunku.**

Konsekwencje odbiorcy:

- brak kontroli nad ładunkiem;**
- z wszelkimi komplikacjami, uszkodzeniami, dodatkowymi kosztami musimy zgłaszać się do wysyłającego;**
- brak bezpośredniej kontroli nad kosztami (ewentualne przeładunki, koszty składowania, przetrzymania);**
- brak możliwości doboru optymalnego środka transportu.**

Kupujący proponuje swoje rozwiązanie transportowe - wpływ na:

- realizację transportu;**
- ustalenie kosztów przed wysyłką;**
- działania podwykonawców;**
- dogodne dochodzenie roszczeń („u siebie”) w przypadku stwierdzenia szkody, braków;**
- odprawę celną;**
- dobór optymalnych środków transportu;**
- sposób ubezpieczania ładunku na czas transportu;**
- na obieg dokumentów.**

Konsekwencje:

Wadą tej gestii transportowej jest duży nakład pracy i zaangażowanie pracowników, co oczywiście generuje dodatkowe koszty.

W gestii transportowej należy:

- sprawdzić, czy dana firma jest wiarygodna i jak długo istnieje na rynku;**
- ustalić miejsce odprawy;**
- sprawdzmy z agencją celną, jakie dokumenty są wymagane do sprawniej odprawy celnej, bo każdy poślizg oznacza koszty za składowanie i opóźnienie w dostawie;**
- założyć rezerwę czasową przy planowaniu dostawy, ponieważ w przypadku np. frachtu morskiego opóźnienia są dość częste i zazwyczaj trudne do przewidzenia.**

2. Formuły dostawy Incoterms[®] 2010

Formuły dostawy Incoterms[®] 2010 – istota:

- **Incoterms (*International Commercial Terms*)** lub **Międzynarodowe Reguły Handlu to** zbiór międzynarodowych reguł, określających warunki sprzedaży, których stosowanie jest szeroko przyjęte na całym świecie.
- **Obecnie obowiązującą wersją (od 1 stycznia 2011) jest Incoterms[®] 2010, która zastąpiła Incoterms 2000.**

cd. Formuły dostawy Incoterms® 2010 – istota:

- nie regulują konsekwencji naruszenia umowy i zwolnienia z odpowiedzialności w następstwie określonych okoliczności;**
- mają zastosowanie nie tylko w handlu zagranicznym, ale również w unijnym, czy krajowym;**

cd. Formuły dostawy Incoterms[®]

2010 – istota:

- zawierają wykładnię 13 formuł handlowych, podzielonych na cztery grupy (E, F, C i D), z których każda oznaczona jest trzyliterowym skrótem (pierwsze litery ich nazw angielskich);**
- formuły uszeregowano wg kryterium zwiększających się obowiązków i ryzyk sprzedającego (od EXW do DDP);**
- obowiązki sprzedającego ponumerowano A1 – A10, kupującego B1 – B10.**

Grupa E

- **pełna gestia transportowa importera, sprzedający stawia towar do dyspozycji kupującego w punkcie wydania (fabryce, magazynie ...) i występuje formuła:**

EXW - kupujący posiada pełną gestię transportową; organizuje transport, ponosi jego koszty oraz ryzyko na całej trasie dostawy; sprzedający stawia towar do dyspozycji kupującego w punkcie wydania; sprzedający nie ma obowiązku odprawy celnej eksportowej i załadunku towaru na środek transportu.

Grupa F:

- **importer posiada gestię transportową od określonego punktu w kraju wysyłki i występują formuły**

cd. Grupa E – formuły:

- **FCA – obowiązkiem sprzedającego jest dostarczenie towaru przewoźnikowi lub innej osobie wyznaczonej przez kupującego we wskazanym miejscu i w uzgodnionym terminie, koszty załadunku na środek transportu ponosi sprzedający w przypadku odbioru towaru w zakładzie sprzedającego a w przypadku dostarczenia towaru do terminalu przewoźnika wyładunek odbywa się na koszt kupującego; odprawa celna eksportowa jest obowiązkiem sprzedającego;**

cd. Grupa E – formuły:

- **FAS – obowiązkiem kupującego jest zawarcie umowy o przewóz towaru morzem, poinformowanie sprzedającego o nazwie statku, miejscu załadunku i wymaganym terminie dostawy towaru do portu; sprzedający ma obowiązek dokonania odprawy celnej w eksporcie i dostarczenia towaru wzdłuż burty statku;**

cd. Grupa F – formuły:

- **FOB – kupujący ma obowiązek zawarcia umowy o przewóz towaru morzem, podać sprzedającemu nazwę statku, miejsce załadunku i wymagany termin dostawy; sprzedający ma obowiązek dostarczenia towaru na wskazany przez kupującego statek i dokonania odprawy celnej eksportowej; sprzedający ponosi koszty oraz ryzyka uszkodzenia lub utraty towaru do przekroczenia linii nadburcia statku w porcie załadunku.**

Grupa C:

- **sprzedający posiadając gestię transportową zawiera umowę przewozu i ponosi jego koszt do określonego punktu w kraju przeznaczenia (ryzyko utraty lub uszkodzenia towaru związane z transportem od portu załadunku ponosi kupujący) i występują formuły:**

cd. Grupa C - formuły:

- **CFR – Cost and Freight (... *named port of destination*) [koszt i fracht (... oznaczony port przeznaczenia)]** sprzedający ma obowiązek zawarcia umowy do określonego portu przeznaczenia, pokrycia kosztów załadunku na statek i frachtu; podział ryzyka uszkodzenia lub utraty towaru następuje na linii nadburcia statku w porcie załadunku;

cd. Grupa C - formuły:

- **CIF – Cost, Insurance and Freight (... *named port of destination*) [koszt, ubezpieczenie i fracht (... oznaczony port przeznaczenia)]** formuła CIF poszerza zakres obowiązków sprzedającego wyspecyfikowanych w formule CFR o ubezpieczenie towaru;

cd. Grupa C - formuły:

- **CPT – Carriage Paid To ... (... *named place of destination*) [przewoźne opłacone do (...oznaczone miejsce przeznaczenia)]
sprzedający zobowiązany jest do zawarcia umowy przewozu i jego opłacenia do określonego miejsca przeznaczenia;
sprzedający ponosi ryzyko do momentu oddania towaru w pieczę przewoźnikowi;**

cd. Grupa C - formuły:

- **CIP – Carriage and Insurance Paid To (... *named place of destination*) [przewoźne i ubezpieczenie opłacone do (... oznaczone miejsce przeznaczenia)] w porównaniu do formuły CPT zakres obowiązków sprzedającego poszerzono o obowiązek zawarcia umowy ubezpieczenia i pokrycia jego kosztów.**

Grupa D:

- **Grupa D – sprzedający posiadając gestię transportową ma obowiązek dostarczenia towaru do określonego miejsca/portu przeznaczenia i występują formuły:**

Grupa D (tylko dwie formuły)

- **DAT (Delivered at Terminal) – dostarczone (... określone miejsce przeznaczenia), cło opłacone. Dostarczone do terminalu (sprzedający odpowiada za dowiezenie towaru do określonego terminalu i jego rozładunek). DAT zastępuje dotychczas stosowaną DEQ.**

cd. Grupa D (tylko dwie formuły)

- **DAP (Delivered at Place) – dostarczone do miejsca (sprzedający odpowiada za dostarczenie towaru do określonego miejsca, natomiast jego rozładunek jest w gestii kupującego). DAP zastępuje dotychczas stosowane DAF, DES i DDU.**

3. Ubezpieczenia transportu międzynarodowego

Ubezpieczenia transportu międzynarodowego – istota:

- ubezpieczenie ładunków w transporcie międzynarodowym jest przeznaczone dla przedsiębiorców - producentów i handlowców;**
- ubezpieczenie może obejmować transport, załadunek, wyładunek.**

Zakresy ochrony do wyboru:

- **podstawowy obejmujący szkody powstałe wskutek takich zdarzeń, jak np. pożar, eksplozja, wypadek środka transportowego;**
- **rozszerzony obejmuje najczęściej oprócz wymienionych powyżej ryzyk, również szkody powstałe w wyniku np.: zmycia z pokładu, przedostania się wody morskiej, jeziornej lub rzecznej do ładowni, kontenera lub miejsca składowania;**
- **pełny obejmujący wszystkie ryzyka.**

Instytutowe Klauzule Ładunkowe - ICC:

Transporty międzynarodowe są ubezpieczane w firmach ubezpieczeniowych w oparciu o standardowe ICC powszechnie stosowane zarówno przez ubezpieczycieli jak i przez handlowców, eksporterów i importerów na całym świecie.

Grupy ubezpieczeń:

- **ICC (A) – oznaczane dawniej literami AR, obejmujące „wszystkie ryzyka”; zestaw klauzul stwierdzający ogólnie, że ubezpieczeniem objęte są „wszystkie ryzyka” (tzn. wypadki losowe polegające na działaniu siły zewnętrznej) powodujące stratę lub uszkodzenie przedmiotu towaru, z wyjątkiem wyraźnie wyłączonych w klauzulach B i C.**

cd. Grupy ubezpieczeń:

- **ICC (B) – instytucyjne klauzule ładunkowe B, oznaczane dawniej literami WA; wyłącza z ubezpieczenia niektóre ryzyko wymienione w klauzuli A; klauzula powszechnie stosowana przez polskich ubezpieczycieli przy konstruowaniu warunków ubezpieczenia mienia (ładunków) w transporcie międzynarodowym.**

cd. Grupy ubezpieczeń:

- **ICC (C) – instytucyjne klauzule ładunkowe C, oznaczane dawniej literami FPA; klauzula o najwęższym zakresie ubezpieczenia z trzech podstawowych klauzul ICC; powszechnie stosowana przez polskich ubezpieczycieli przy konstruowaniu warunków ubezpieczenia mienia (ładunków) w transporcie międzynarodowym.**

Ubezpieczyciel może udzielać ochrony w zakresie:

- **podstawowym (C);**
- **rozszerzonym (B);**
- **pełnym (A).**

Rodzaje ubezpieczeń:

- **Institute Cargo Clauses (Air) (excluding sendings by Post) - stosowane przy ubezpieczaniu przesyłek lotniczych (zakres zbliżony do klauzul A);**
- **Institute Bulk Oil Clauses - stosowane przy ubezpieczaniu ropy naftowej;**
- **Institute Coal Clauses - stosowane przy ubezpieczaniu węgla;**

cd. Rodzaje ubezpieczeń:

- Institute FOSFA Trades Clauses A, Bi C-
stosowane przy ubezpieczaniu olejów, nasion
i tłuszczów;**
- Institute Frozen Food Clauses A i C-
stosowane przy ubezpieczaniu mrożonych
produktów żywnościowych z wyłączeniem
mięsa;**
- Institute Frozen Meat Clauses A i C -
stosowane przy ubezpieczaniu mrożonego
mięsa;**

cd. Rodzaje ubezpieczeń:

- **Institute Timber Trade Federation Clauses - stosowane przy ubezpieczaniu ładunków drewna;**
- **Radioactive Contamination Exclusion Clause - klauzula stosowana do wszystkich rodzajów ładunków wykluczająca odpowiedzialność ubezpieczyciela za szkody powstałe w wyniku radioaktywnego skażenia towaru na skutek działania różnych przyczyn;**

cd. Rodzaje ubezpieczeń:

- **Institute Replacement Clause - klauzula stosowana przy ubezpieczaniu maszyn lub urządzeń, ograniczająca odpowiedzialność ubezpieczyciela w przypadku szkody częściowej do kosztów naprawy (obejmujących wymianę lub naprawę uszkodzonych części wraz z kosztem ich transportu - do kwoty nie przekraczającej wartości całego urządzenia).**

4. Rozliczenia finansowe

Międzynarodowe instytucje finansowe:

Europejska Komisja Gospodarcza - cele :
działanie na rzecz podnoszenia aktywności ekonomicznej, tworzenie norm prawa międzynarodowego regulującego liczne dziedziny obrotu międzynarodowego, podtrzymywanie i rozwój więzów gospodarczych między krajami członkowskimi i innymi krajami świata.

cd. Międzynarodowe instytucje finansowe:

Światowa Organizacja Handlu WTO istnieje od 1995 roku. Dąży do zniesienia barier utrudniających rozwój handlu międzynarodowego i do zapewnienia wszystkim krajom swobodnego dostępu do rynków światowych, a więc liberalizacja międzynarodowego handlu dobrami i usługami.

cd. Międzynarodowe instytucje finansowe:

Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju popularnie nazywany Bankiem Światowym, wraz z afiliowanymi przy nim: Międzynarodową Korporacją Finansową i Międzynarodowym Stowarzyszeniem Rozwoju stanowi największą międzynarodową organizację finansową udzielającą pomocy kredytowej przede wszystkim krajom rozwijającym się.

cd. Międzynarodowe instytucje finansowe:

Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju EBRD – celem jest wspieranie przemian gospodarczych w państwach Europy Środkowej i Wschodniej (także w państwach byłego ZSRR), przez udzielanie kredytów i gwarancji, inwestycji kapitałowych oraz współpracę techniczną.

cd. Międzynarodowe instytucje finansowe:

Międzynarodowy Fundusz Walutowy, MFW (*International Monetary Fund, IMF*) – międzynarodowa organizacja w ramach ONZ, zajmująca się kwestiami stabilizacji ekonomicznej na świecie. Obecnie zrzesza 187 państw.

Zagrożenia w rozliczeniach finansowych:

- **presja ze strony odbiorcy na wydłużenie terminów płatności;**
- **presja ze strony dostawcy na zabezpieczenie zakupów;**
- **ryzyko komercyjne odbiorcy;**
- **chęć odroczenia terminu płatności;**

cd. Zagrożenia w rozliczeniach finansowych:

- **utrzymanie płynności finansowej;**
- **ryzyko kursu walutowego;**
- **zmiana sytuacji politycznej i gospodarczej kraju importera oraz eksportera;**
- **inne.**

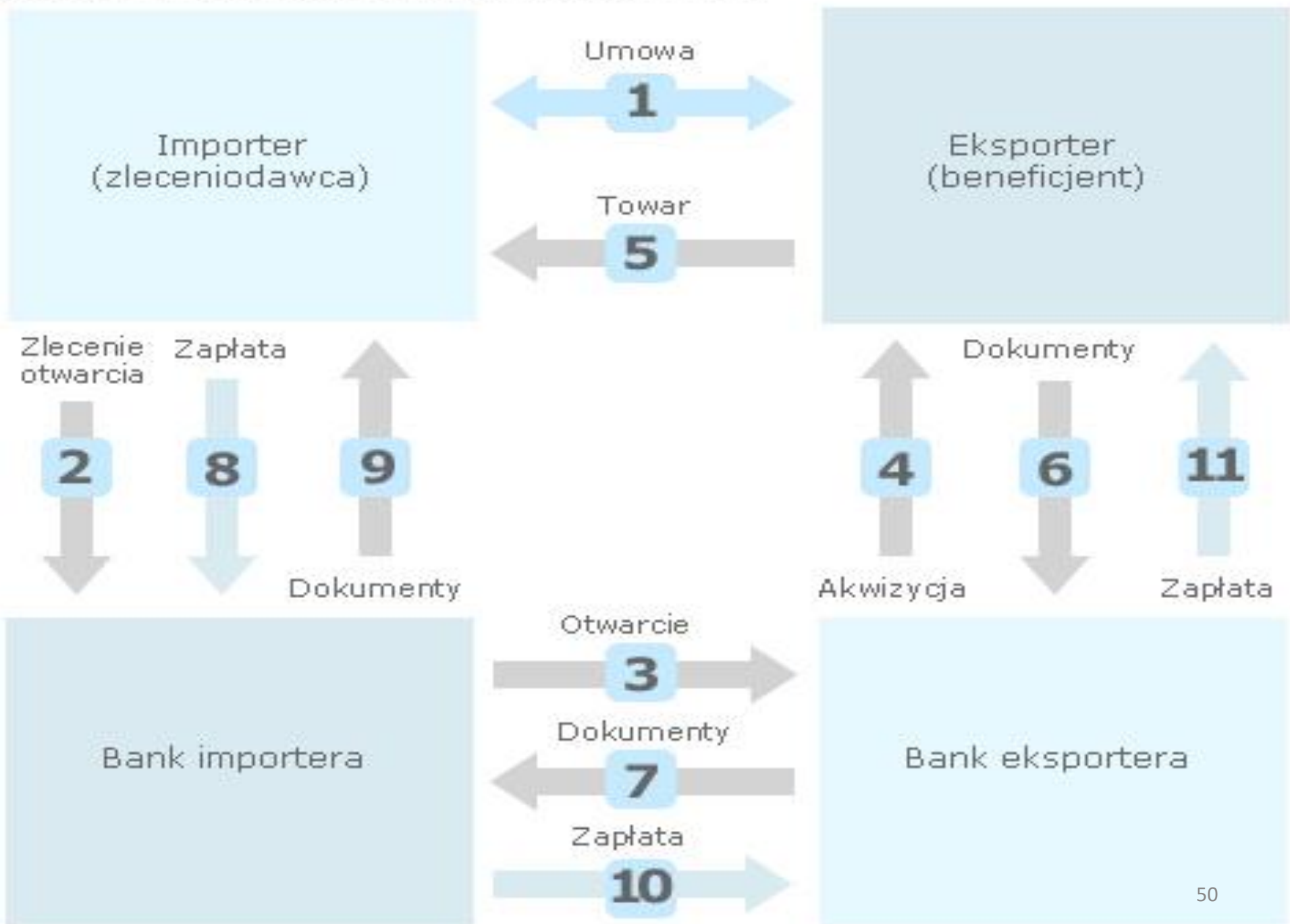
Produkty bankowe zabezpieczające transakcji w wymianie międzynarodowej

- **akredytywa dokumentowe;**
- **traty handlowe;**
- **gwarancje zagraniczne;**
- **inkasa dokumentowe.**

Akredytywa dokumentowa:

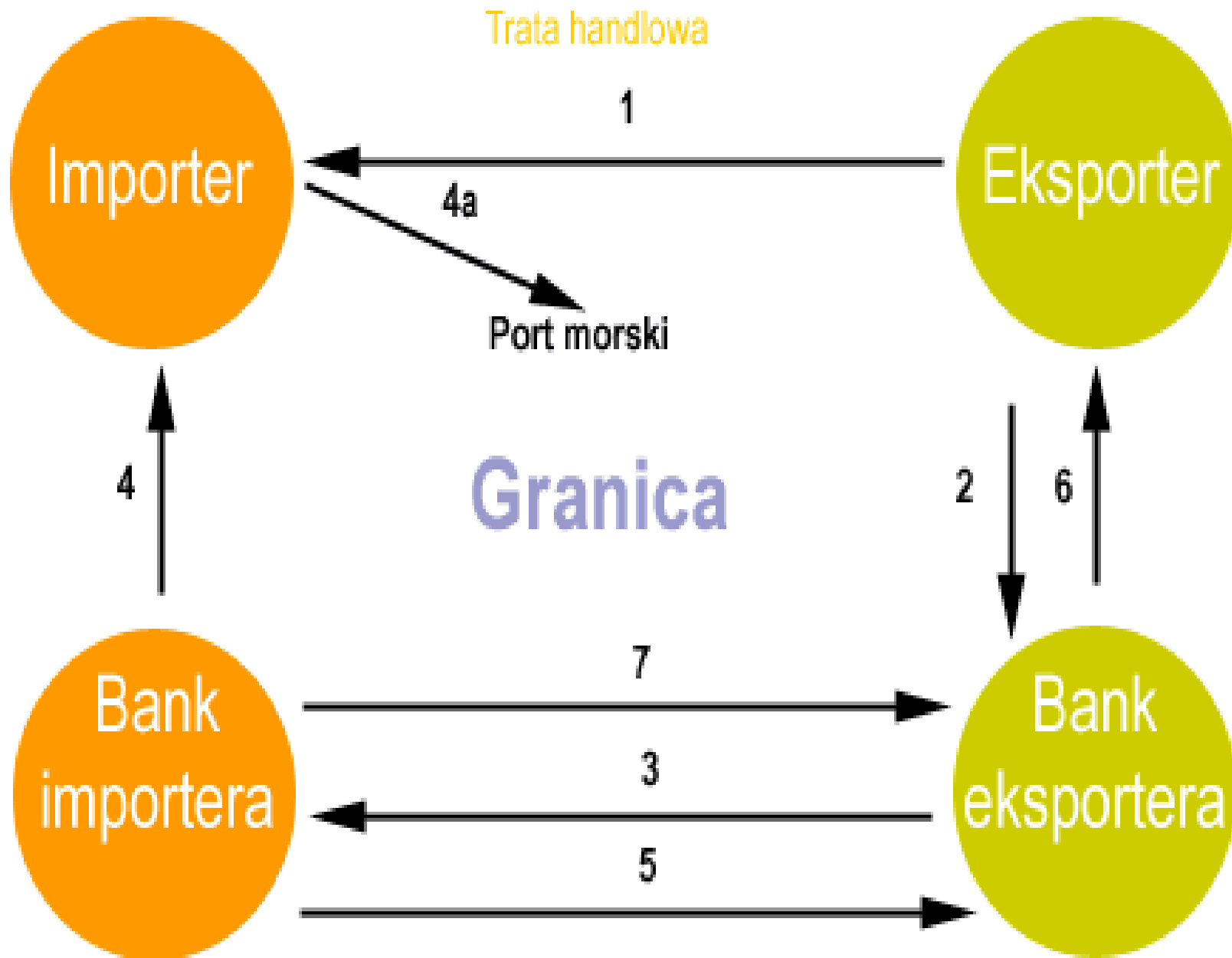
W obrotach zagranicznych jest pisemnym zobowiązaniem banku importera do wypłacenia eksporterowi należności w zamian za złożenie dokumentów reprezentujących towar. W rozliczeniach tego typu zleceniodawcą jest importer, zlecający swojemu bankowi otwarcie akredytywy na rzecz eksportera, nazywanego beneficjentem akredytywy, który otrzyma swoją zapłatę po wypełnieniu ustalonych warunków.

SCHEMAT FUNKCJONOWANIA AKREDYTYWY:

Trata handlowa:

Dokument zawierający podobne informacje co weksel określający między innymi kto komu ma zapłacić, za co, jaką kwotę i w jakim terminie i gdzie.

Zagraniczna gwarancja bankowa:

Jest to pisemne zobowiązanie banku, które podejmuje na zlecenie klienta, do zapłaty należności beneficjentowi, zgodnie z treścią gwarancji, w wypadku, gdyby klient nie wypełnił w terminie swoich zobowiązań umownych wobec beneficjenta. Udzielone przez bank gwarancje są nieodwołalne.

Zagraniczna gwarancja bankowa – korzyści:

- możliwość przedłożenia beneficjentowi zabezpieczenia dokonania zapłaty;**
- uzyskanie przez beneficjenta pewności, że otrzyma swoją należność;**
- podniesienie bezpieczeństwa stron kontraktu w czasie jego realizacji (bank weryfikuje ryzyka kontraktu i przed udzieleniem gwarancji doradza dokonanie ewentualnych zmian zapisów kontraktu korzystnych dla klienta).**

Inkaso dokumentowe :

Jest uwarunkowaną formą rozliczeń, w której bank działający na zlecenie eksportera zobowiązuje się do wydania kupującemu – importerowi dokumentów po dokonaniu przez niego zapłaty bądź, zagwarantowaniu zapłaty na warunkach zgodnych z instrukcją inkasową. Bankiem pośredniczącym w transakcji jest bank importera.

Dziękuję